

§ 32

Dnr 2022/00306

Motion: utebliven ersättning vid grova brott

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen genom att ändra Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) i Håbo kommun på sådant sätt att pensionsmyndigheten ges befogenhet att besluta att förtroendevalds rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt avtalet inskränks eller helt upphör om han eller hon har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har lämnat in en motion daterad den 25 februari 2022.

Motionen tar sikte på vissa förmåner som förtroendevalda kan erhålla enligt bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) och – för vissa ledamöter som valts innan 2014 – bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF). Det är närmare bestämt bestämmelsen om ekonomiskt omställningsstöd i OPF-KL samt bestämmelserna om visstidspension och avgångsersättning i PBF som är av intresse i ärendet.¹

Avtalen OPF-KL och PBF har tagits fram av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).² De är utformade för tillämpning hos respektive kommun. Bestämmelserna i avtalen blir inte automatiskt gällande för kommuner, utan det krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna för att de ska äga giltighet. Kommunfullmäktige i Håbo kommun har den 16 november 2015, § 69, bl.a. beslutat att ”anta upprättat förslag till reviderat reglemente för omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL)”, se bilaga 3. Av beslutet följer att det är bestämmelserna i OPF-KL 14 som, med för detta ärende oväsentliga revideringar, har antagits av fullmäktige.³

Förmånen ekonomiskt omställningsstöd i OPF-KL (se bilaga 4) gäller endast i förhållande till den som inom kommunen fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid (hädanefter benämnd kommunalråd). I princip detsamma gäller för rätten till visstidspension eller avgångsersättning enligt PBF (se bilaga 5). Detta innebär att övriga förtroendevalda som regel inte omfattas av förmånerna i avtalen.

Ekonomiskt omställningsstöd enligt OPF-KL kan som huvudregel utges i högst i tre år. Detta bör ställas mot rätten till avgångsersättning och visstidspension enligt PBF som kan utges i högst fem respektive 15 år. Ersättningsnivån för det ekonomiska omställningsstödet enligt OPF-KL motsvarar i stort sett avgångsersättningen enligt PBF. Dessa ersättningar beräknas med utgångspunkt i den förtroendevaldes årsarvode vid

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunfullmäktige

avgångstidpunkten. Beräkningen av visstidspension är mer komplicerad och utgörs av "bruttospensionspoäng" multiplicerat med vid varje tid gällande prisbasbelopp.

Vidare så är omställningsstöden i OPF-KL, bl.a. det ekonomiska omställningsstödet, förenat med ett aktivitetskrav. Det förutsätts nämligen att kommunalrådet vars uppdrag upphört själv aktivt verkar för att hitta ett annat arbete eller annan försörjning för att han eller hon ska ha rätt till stöden. Förtroendevaldas rätt till visstidspension eller avgångsersättning enligt PBF är inte föremål för något dylikt aktivitetskrav.

Härutöver är det viktigt att notera att rätten till visstidspension eller avgångsersättning enligt PBF är villkorat på ett sätt som går utöver förslaget i motionen. Enligt PBF får kommunfullmäktige besluta att förtroendevalda, vars uppdrag återkallats enligt 4 kap. 10 § kommunallagen (1991:900)4 inte har rätt till visstidspension eller avgångsersättning. Kommunfullmäktige kan alltså enligt PBF besluta att förtroendevalda som har vägrats ansvarsfrihet eller har dömts för brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft inte har rätt till visstidspension eller avgångsersättning. Detsamma gäller om uppdraget upphört av annan anledning än återkallelse och det visar sig att fullmäktige senare hade kunnat återkalla uppdraget med stöd av den bestämmelsen i kommunallagen. Förvaltningen kan i sammanhanget konstatera att den i motionen nämnda politikerns rätt till visstidspension var föremål för ett sådant villkor. Villkoret kunde dock inte tillämpas då brottet inte var tillräckligt allvarligt⁵ och den förtroendevalde inte heller kunde vägras ansvarsfrihet.

Trots att rätten till omställningsstöd enligt OPF-KL är förenat med ett aktivitetskrav och att villkoret svårligen kan komma att tillämpas så anser förvaltningen att det finns skäl att bifalla motionen genom att ändra OPF-KL på sådant sätt att pensionsmyndigheten ges befogenhet att besluta att förtroendevalds rätt till ekonomiskt omställningsstöd inskränks eller helt upphör om han eller hon dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. En sådan ändring av avtalet får anses vara tillåtet enligt § 6 i OPF-KL. Skälen för förvaltningens bedömning är att den instämmer med andemeningen i motionen; att det är orimligt att en politiker som dömts till ett långt fängelsestraff för ett mycket allvarligt brott ska ha samma rätt som andra politiker att erhålla ekonomiskt stöd av kommunen i syfte att "ställa om" till en annan sysselsättning. Eftersom PBF innehåller ett mer långtgående villkor än som föreslås i motionen finns det inte skäl att ändra det avtalet.

I sammanhanget är det värt att notera att det är med stöd av PBF (eller ett avtal med liknande bestämmelser) som den i motionen nämnda politikern erhåller visstidspension. Nyhetsartiklar m.m. om politikern och dennes rätt till ersättning från Kungsbacka kommun kommer inte att återges i denna skrivelse.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunfullmäktige

2 SKR har tagit fram nya bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18). Dessa bestämmelser har dock inte antagits av Kommunfullmäktige i Håbo kommun. Inte heller OPF-KL 18 innehåller ett sådant villkor som föreslås i motionen. OPF-KL 18, OPF-KL 14 samt PBF finns tillgängliga på SKR:s hemsida och kommer inte att bifogas denna skrivelse.

3 Kommunledningsförvaltningen har tyvärr inte kunnat konstatera huruvida någon av dagens förtroendevalda omfattas av PBF. Eftersom Håbo kommun har ett antal aktiva förtroendevalda som haft politiska uppdrag i kommunen innan år 2014 utgår dock förvaltningen från att PBF kan vara tillämpligt i förhållande till någon eller några av kommunens förtroendevalda.

4 4 kap. 10 § kommunallagen (1991:900) motsvarar 4 kap. 9 § kommunallagen (2017:725).

5 Exempel på brott mot liv och hälsa samt sexualbrott som inte omfattas av det i motionen föreslagna villkoret är (förutom köp av sexuell tjänst) i) misshandel och grov misshandel, ii) vållande till annans död, iii) våldtäkt som är mindre grovt och oaktsam våldtäkt, iv) sexuellt övergrepp och grovt sexuellt övergrepp, samt v) sexuellt utnyttjande av barn.

Beslutsunderlag

- Motion om utebliven ersättning vid grova brott, daterad 2022-02-28
- Utdrag ur kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, 2022-02-28
- Utdrag ur kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, 2015-11-16
- Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) i Håbo kommun
- Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, 2001-06-15

Förslag till beslut på sammanträdet

Tommy Lövgren (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Christer Persson (S) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Kommunfullmäktige kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

I och med detta faller Christer Perssons (S) avslagsyrkande.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutet skickas till:

Motionär

HR-avdelningen

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING